

תאריך עדכון: 31/05/2012

שם המרצה: ד"ר תמר זילברג

שם הקורס: מבוא לפסיכולוגיה שיקומית

מספר הקורס: 60-880-01

סוג הקורס: שיעור

היקף שעות: 2

סמסטר: א'

שנת לימודים: תשע"ג

אתר הקורס באינטרנט:

א. מטרת הקורס להפגיש את הסטודנט/ית עם מכלול האספקטים של המושג "שיקום". בקורס ישולבו עקרונות הפילוסופיה השיקומית ומטרות הטיפול הפסיכו-סוציאלי עם נושאים הלקוחים מתחיקה, כלכלה ומערכות ארגוניות. בנוסף, יתואר מבנה השקום בישראל ויודגמו השירותים והמוסדות השונים העוסקים בנושא. דגש מיוחד יושם על הערכים והאתיקה המנחים את הפסיכולוג/ית השיקומי/ית במערכות השונות ובטיפול באוכלוסיות שיקומיות שונות. לסיום נדון באספקטים הייחודיים למקצוע הפסיכולוגיה השיקומית. הקורס יכלול, במידת האפשר, סיורים במוסדות שיקום והסברים מפי הפסיכולוגים/יות השיקומיים/יות במקום.

ב. תוכן הקורס:

1. מושגי יסוד ופילוסופיה של השיקום: מודלים וגישות שונות.
2. ארגון מערכות השיקום בישראל והחקיקה בתחום
3. האספקט הפסיכו- חברתי בשיקום. עמדות החברה והתרבות כלפי אנשים עם נכויות.
4. ערכים ואתיקה בשיקום
5. להיות פסיכולוג/ית השיקומי/ת

מהלך השיעורים:

המשתתפים/ות בקורס יתבקשו לקרוא ספרות תיאורטית ומחקרית בתחומי השיקום השונים. בנוסף להרצאות יתנהלו דיונים קבוצתיים בנושאי חומר הקריאה. כל אחד מהמשתתפים/ות יהיה אחראי לניהול אחד מדיונים אלו בקבוצות של שלושה. במסגרת הקורס יערכו סיורים במרכזי שיקום שונים בארץ כגון בית החולים השיקומי בתל השומר ובית חולים לזוינשטיין.

תכנית הוראה מפורטת לכל השיעורים: (רשימה או טבלה כדוגמת המצ"ב)

מס' השיעור	נושא השיעור	קריאה נדרשת	הערות
1	אוריינטציה ראשונית לתחום השיקום והפסיכולוגיה השיקומית	ראו ביבליוגרפיה לקורס	
2	מושגי יסוד ופילוסופיה של השיקום		
3	מושגי יסוד ופילוסופיה של השיקום		
4	מושגי יסוד ופילוסופיה של השיקום		
5	סיור בבית חולים לוונינשטיין		
6	ארגון מערכות השיקום בישראל והחקיקה בתחום		
7	ארגון מערכות השיקום בישראל והחקיקה בתחום		
8	סיור בבי"ח תל השומר		
9	האספקט הפסיכו- חברתי בשיקום.		
10	האספקט הפסיכו- חברתי בשיקום.		
11	ערכים ואתיקה בשיקום		
12	ערכים ואתיקה בשיקום		
13	להיות פסיכולוג/ית השיקומי/ת		
14	להיות פסיכולוג/ית השיקומי/ת		

ג. חובות הקורס:

דרישות קדם: אין

חובות / דרישות / מטלות:

בחינה

השתתפות פעילה

ניהול דיון בקבוצה של שלושה

השתתפות בסיורים

מרכיבי הציון הסופי:

75% בחינה בסוף הקורס, 25% השתתפות פעילה וניהול דיון.

1. מושגי יסוד ופילוסופיה של השיקום: מודלים וגישות שונות

1. Maki, D. B., & Riggan, T.F. (1997). Rehabilitation counseling: Concepts and paradigms. In: *Rehabilitation Counseling*. New York: Springer.
2. Pledger, C. (2003). Discourse on disability and rehabilitation issues. *American Psychologist*, 58(4), 279-284.
3. Dunn, D. S. & Dougherty, S. B. (2005). Prospects for a positive psychology of rehabilitation. *Rehabilitation Psychology*, 50, 305-311.

2. ארגון מערכות השיקום בישראל והחקיקה בתחום

1. פלוריאן, ו. ודנגור, נ. (1999). סוגיות נבחרות במערכת השיקום בישראל. *חברה ורווחה*, י"ט, 193-214.

2. חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות – מדריך לחוק. בזכות – המרכז לזכויות אדם של אנשים עם מוגבלויות, ירושלים.

<http://www.bizchut.org.il/heb/upload/law/lawgeneral.html>

4. Vilchinsky, N., & Findler, L. (2004). Attitudes Toward Israel's Equal Rights for People with Disabilities Law: A Multi-perspective Approach. *Rehabilitation Psychology*, 49, 309-316.

3. האספקט הפסיכו- חברתי בשיקום. עמדות החברה והתרבות כלפי אנשים עם נכויות

1. Livneh, H. (1988). A dimensional perspective on the origin of negative attitudes toward persons with disabilities. In H. E. Yuker (Ed.), *Attitudes toward persons with disabilities*. New York: Springer.
2. Florian, V., & Katz, S. (1983). The impact of cultural, ethnic and national variables on attitudes towards the disabled in Israel: A review. *International Journal of Intercultural Relations*, 7, 167-179.
3. Florian, V., & Kehat, D. (1987). Changing high school student's attitudes toward disabled people. *Health and Social Work (Winter)*, 57-63.

4. קמה, ע. (2003) "נכי-על" ו"נכים מסכנים": דימויים תקשורתיים של אנשים עם מוגבלות והתקבלותם בקרב אנשים עם מוגבלות.

4. ערכים ואתיקה בשיקום

1. Wegener, S. T. (1996). The rehabilitation ethic and ethics. *Rehabilitation Psychology*, 41, 5-17.
2. Patterson, J. B., Patrick, A., & Parker, R. M. (2000). Choice: Ethical and legal rehabilitation challenges. *Rehabilitation Counseling Bulletin*, 43, 203-211.

3. Kerr, N., & Meyerson, L. (1987). Independence as a goal and a value of people with physical disabilities: Some caveats. *Rehabilitation Psychology, 32*, 173-180.

4. Zimmerman, M. A., & Warschausky, S. (1998). Empowerment theory for rehabilitation research: Conceptual and methodological issues. *Rehabilitation Psychology, 43*, 3-16.

.5. להיות פסיכולוג/ית השיקומי/ת

1. *Practicing psychology in hospitals and health care facilities* (1998). (chap. 4: The culture of the hospital). Washington: APA.

2. Blair, K. L., & Gorman, P. W. (2003). Survival tips for the neuropsychologist in the inpatient rehabilitation setting. *Rehabilitation Psychology, 48*, 310-313.

3. Fogel, J. (2003). Health psychology: A new form of psychotherapy? *Medscape General Medicine, 5*(1).

www.medscape.com/viewarticle/447435

4. וילצ'ינסקי, נ. (2003). "ייסורי השיקומיט הצעיר או, קול קורא לפסיכולוגיות ולפסיכולוגים השיקומיים. פסיכואקטואליה, מאי, 50-51.